

De functie van de Randmeren, voormalig Zuiderzee

Michiel van de Glind

Onderzoeksvraag

Wat is de functie van de Randmeren die rondom Zuidelijk en Oostelijk Flevoland liggen?

Gebiedsbeschrijving

In de 19^e eeuw ontstonden er plannen om een afsluitdijk te bouwen en (gedeeltes van) de Zuiderzee droog te leggen. Het idee achter de plannen was het beschermen tegen overstromingen, daarmee de veiligheid van kustbewoners te verzekeren en het realiseren van nieuwe landbouwgrond die nodig was om de groeiende bevolking te blijven voorzien van voedsel. Deze plannen werden pas uitgevoerd in de 20^e eeuw naar aanleiding van onder andere de watersnood in 1916 en na een uitgebreid onderzoek naar de haalbaarheid van de plannen door de Zuiderzeevereniging. De Noordoostpolder is aangelegd tussen 1936 en 1940 en is officieel droog verklaard in 1942. De Flevopolder (Zuidelijk en Oostelijk Flevoland) is pas aangelegd tussen 1959 en 1968 en is voorzien van een aantal randmeren (zie figuur 1.)

Figuur 1: De randmeren om de Flevopolder, genummerd van 1 t/m 9 ^[1].

Resultaten

Er is een opvallend verschil tussen de Noordoostpolder en de Flevopolder, de Flevopolder heeft randmeren en de Noordoostpolder niet. Dit komt doordat de Noordoostpolder als eerste is aangelegd en een onverwachte negatieve impact had op de **grondwaterstand** in Noord-West-Overijssel en daarmee problemen veroorzaakte voor onder andere de riet-teelt (veel mensen raakten werkloos ^[2]).

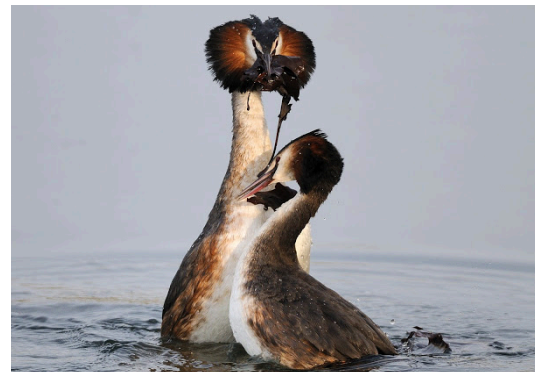
De grondwaterstanddaling/verdroging trad op in onder andere **veengebieden** in het "oude land" door **wegzijging** van water vanuit Noor-West-Overijssel, wat hoger ligt dan de polder. Wegzijging houdt in dat water in de bodem infiltreert en naar elders wordt getransporteerd. De belangrijkste reden voor de aanleg van de randmeren rondom Zuidelijk en Oostelijk Flevoland is daarmee het voorkomen van uitdroging van andere gebieden die grenzen aan de polders. Daarnaast vervullen ze een belangrijke rol voor het natuurleven in Nederland ^[3] door de berging van onder andere:

Figuur 2: Rietveld

Kranswieren, fonteinkruid, modderkruipers, driehoeksmossels (zorgen voor de zuivering van water, een uitgegroeide driehoeksmossel kan tot wel 1 liter water per dag zuiveren!), plantenetende watervogels, vissen (spiering, baars, blankvoorn en pos) en visetende vogels (zoals fuut, aalscholver, nonnetje en de grote zaagbek). De randmeren hebben ook een recreatieve functie. Er zijn bijvoorbeeld tal van campings aan het **Veluwemeer** en er zijn volop mogelijkheden voor strand- en waterrecreatie.

Verder dienen de randmeren ook als afvoer van het **stroomgebied** dat vroeger op die plek uitmondde in de Zuiderzee en kunnen ze dienen als zoetwaterbassins. ^[4]

Figuur 3: Fuut met een vis ^[5]

Conclusie

Samenvattend vervullen de randmeren dus een behoorlijk aantal functies. De belangrijkste hiervan is verreweg het zorgen voor een goede waterhuishouding. Daarnaast zijn er veel recreatieve mogelijkheden op de meren, bieden ze plaats voor natuur, zijn ze een manier om water af te voeren en kunnen ze dienen als zoetwaterbassins.

Referenties

^[1] Gastvrije randmeren, 27 nov. 2015,

<http://www.gastvrijerandmeren.nl/default.aspx>

^[2] Boele, K., Licht op het veen, Natuurpresentaties 38

Prosman, 27 nov. 2015, <http://www.prosman.com/historie.htm>

^[3] KNNV, 27 nov. 2015,

<http://www.knnv.nl/sites/www.knnv.nl/files/Veluwerandmeren.pdf>

^[4] Kunst en cultuur, 27 nov. 2015, <http://kunst-en-cultuur.infonu.nl/geschiedenis/115764-inpolderen-het-nut-van-de-randmeren.html>

^[5] Kerkhof, Marcal., 27 nov. 2015, <http://natuurfotograaf-marcelvdkerkhof.blogspot.nl/2012/03/fuut-fuut.html>